

Til
Privatpraktiserende med driftsavtale
Sentralstyret
Lokalavdelingene
LAU

Rundskriv 01/2016
Oslo 16. februar 2016
Ref: 33/16/HR

Kommentarutgave - Rammeavtale for avtalespesialister

Avtalespesialister er næringsdrivende psykologspesialister som arbeider innenfor en offentlig finansiering. Avtalespesialistordningen er regulert i lov, forskrift, sentrale og individuelle avtaler. Grunnlaget for ordningen har hjemmel i spesialisthelsetjenesteloven, men loven har få bestemmelser som regulerer ordningen direkte. Det er derfor *rammeavtalen* som i hovedsak regulerer rettigheter og plikter for både regionalt helseforetak og avtalespesialistene i ordningen. Rammeavtalen er inngått mellom Norsk Psykologforening, som representerer avtalespesialistene som næringsdrivende psykologspesialister, og de regionale helseforetakene (RHF), som har et «sørge-for» ansvar for spesialisthelsetjenester til befolkningen, jf spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a.

I tillegg til rammeavtalen, inngås det også en *individuell avtale* mellom RHF og den enkelte avtalespesialist. Den individuelle avtalen gir psykologspesialisten rett til å drive som avtalespesialist med refusjonsrett. Dette innebærer at psykologen kan tilby helsetjenester som pasienten får dekket gjennom folketrygden. Den individuelle avtalen tar utgangspunkt i en mal som sentrale parter har utarbeidet i fellesskap, men avtalen kan tilpasses konkret i det enkelte tilfelle, f eks i form av en særskilt praksisprofil eller et særskilt ansvar i regionen. Det regionale helseforetaket kan ikke ensidig endre en inngått individuell avtale. Dette krever enighet mellom RHF og den enkelte avtalespesialist.

Vilkårene for *refusjonsrett* fremgår av folketrygdloven kapittel 5 og av forskrift om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter. I utgangspunktet er det en forutsetning for refusjonsrett at psykologspesialisten har driftsavtale med regionalt helseforetak. Men det ytes også refusjon ved pasientbehandling hos utdanningskandidater og lærere ved visse utdanningsinstitusjoner etter departementets bestemmelser. I tillegg har noen psykologspesialister refusjonsrett uten driftsavtale etter en midlertidig overgangsordning hjemlet i forskrift av 18. juni 1998.

Finansiering av avtalespesialistordningen er tredelt, med driftstilskudd fra det regionale helseforetak, refusjonstakster som reguleres av forskrift (takstforskriften), og pasientenes egenandeler.

Avtalespesialistene er omfattet av det alminnelige *regelverket* for helsevirksomhet, unntatt enkeltbestemmelser som uttrykkelig ikke omfatter avtalespesialister. Dette innebærer at avtalespesialistene er omfattet av bl a helsepersonelloven, pasientjournalloven, pasient- og brukerrettighetsloven, spesialisthelsetjenesteloven, helseregisterloven, pasientskadeloven, helsetilsynsloven (med plikt til internkontrollsystem) og skal drive sin virksomhet i samsvar med disse.

Ny rammeavtale ble inngått 18. januar 2016 og trådte i kraft umiddelbart. Den nye avtalen inneholder en del nye bestemmelser, men også en del justeringer og presiseringer av tidligere rammeavtale. Vi håper at rammeavtalen med våre kommentarer skal bidra til veiledning for avtalespesialister og tillitsvalgte av hvordan avtalen skal forstås, og til gode prosesser rundt organisering og drift av avtalepraksis.

Rune Frøyland
Visepresident

Heidi Roald
spesialrådgiver

Kommentarutgave:**RAMMEAFTALE MELLOM DE REGIONALE HELSEFORETAK OG NORSK PSYKOLOGFORENING OM SPESIALISTPRAKSIS I KLINISK PSYKOLOGI****§ 1. Formål og virkeområde**

1.1	<p>Denne avtalen regulerer rammebetingelser for tildeling og drift av avtalepraksis i klinisk psykologi for psykologspesialister, heretter kalt psykologen.</p> <p>Avtalepraksis organiseres i samsvar med vedtatte regionale planer for spesialisthelsetjenesten og i henhold til gjeldende lovgivning.</p> <p>Rammeavtalen og den individuelle avtalen gjelder som samlet grunnlag for psykologens virksomhet. Psykologen og det Regionale Helseforetaket (RHF) kan avtale tilpasninger i den individuelle avtalen.</p> <div data-bbox="331 846 1433 1003" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Siste setning i tredje avsnitt kom inn i rammeavtalen ved siste revisjon og presiserer at det kan gjøres tilpasninger i den individuelle avtalen ved enighet mellom psykologen og det regionale helseforetaket.</i></p> </div>
1.2	<p>Det regionale helseforetaket har ansvar for spesialisthelsetjenesten i sin region. Ved ivaretagelsen av sørge-for ansvaret inngår avtalespesialistene som en integrert del. Psykologen skal innenfor avtalen utføre oppgaver som defineres som spesialisthelsetjeneste.</p> <p>Et av formålene med avtalen er å tydeliggjøre ordningen med avtalepraksis som viktig for realisering av helsepolitiske mål.</p> <p>Rammeavtalen skal bidra til å sikre befolkningen god tilgang til helsetjenester av høy kvalitet. Partene skal bidra til at offentlige ressurser innrettes mot å avhjelpe helsekøer og løse oppgaver i spesialisthelsetjenesten, samt til at pasienter med akutt og kronisk sykdom får korrekt behandling og gode pasientforløp.</p> <p>Rammeavtalen skal videre bidra til å sikre forutsigbare økonomiske, driftsmessige og faglige rammevilkår i spesialistpraksis.</p> <div data-bbox="331 1637 1433 1823" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>I tredje avsnitt er det tatt inn et tillegg om at avtalespesialisten skal bidra til gode pasientforløp. Dette innebærer ikke realitetsendringer i forhold til tidligere rammeavtale, men understreker betydningen av at avtalespesialisten inngår som en del av regionens spesialisthelsetjeneste.</i></p> </div>

1.3**Samarbeid**

Partene forutsetter aktivt og løpende samarbeid mellom avtalespesialistene, RHF og Helseforetakene (HF), herunder også andre relevante institusjoner som bidrar til å oppfylle RHFes sørge-for ansvar. Partenes intensjon er å styrke samarbeidet med kommunenes helse- og omsorgstjeneste, sosialtjenesten, kommunepsykologene og fastlegene.

RHF skal sørge for kommunikasjon og koordinering mellom samarbeidsaktørene blant annet gjennom samarbeidsutvalget og bruk av styringsdokumenter/bestillingsdokument (HF og andre relevante institusjoner). Formålet med samarbeidet er å understøtte ivaretagelsen av RHF sørge-for ansvar jfr. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a samt ivareta samhandlingsreformens intensjoner.

Samarbeidsavtalen kan gjelde hensiktsmessig arbeidsdeling (pasientflyt/strømmer), håndtering av ventelister, fristbrudd, faglig samarbeid mellom HF avdelinger og psykolog, utveksling av informasjon om kapasitet, utveksling av informasjon om felles prosedyrer og kliniske retningslinjer, deltakelse i kompetanseutvikling, rutiner for kontakt mellom psykologen og HF mv.

Samarbeidsavtaler kan også inngås med flere innenfor gruppepraksis eller praksisfellesskap.

RHF skal informeres om inngåtte samarbeidsavtaler.

Kommentar:

Bestemmelsen presiserer at partene har en felles intensjon om å styrke avtalespesialistenes samarbeid med fastlege, kommunal helse- og omsorgstjeneste, sosialtjeneste og kommunepsykologer.

I tillegg presiseres et mål om aktivt og løpende samarbeid mellom avtalespesialist og RHF og helseforetakene. Dette fremgikk også av tidligere rammeavtale. Selv om mange avtalespesialister allerede samarbeider godt med helseforetakene, er det enighet mellom partene om at det er behov for rammer som legger til rette for samarbeidet.

Bestemmelsen gir uttrykk for en felles intensjon om samarbeidsavtaler mellom avtalespesialist og RHF og helseforetakene, eventuelt også relevante institusjoner som bidrar til å oppfylle RHFets sørge-for ansvar.

Det er ikke en betingelse for å starte eller drive avtalepraksis at samarbeidsavtale med et helseforetak er inngått. Bestemmelsen innebærer imidlertid en gjensidig forpliktelse til å medvirke til samarbeid som nevnt.

Bestemmelsens tredje ledd angir noen områder som det kan være hensiktsmessig å samarbeide om og inkludere i en samarbeidsavtale. Psykologforeningen og RHFene skal imidlertid utarbeide en felles veiledning for inngåelse av slike avtaler.

§ 2. Partsforhold og utvalg

2.1	Parter i denne avtalen er de regionale helseforetakene (heretter benevnt RHF) og Norsk psykologforening (heretter benevnt Psykologforeningen). Parter i den individuelle avtalen er den enkelte avtalespesialist (heretter benevnt psykolog) og det enkelte RHF.
2.2	<p>Samarbeidsutvalg</p> <p>Det skal være et samarbeidsutvalg mellom psykologene og RHF i regionen. Samarbeidsutvalget skal bidra til å fremme nødvendig samarbeid og samhandling mellom RHF og psykologene i regionen.</p> <p>RHF skal lage en regional plan for prioriteringer og aktivitet for psykologene. Denne planen og andre planer som har betydning for drift av avtalepraksis skal legges fram for samarbeidsutvalget til uttalelse.</p> <p>Psykologene skal holde samarbeidsutvalget orientert om forhold av betydning knyttet til drift av avtalepraksis.</p> <p>Samarbeidsutvalget skal ha like mange representanter fra hver av partene. De regionale parter organiserer selv sammensetning og ledelse av samarbeidsutvalget. Samarbeidsutvalget fremmer forslag til mandat som skal godkjennes av Psykologforeningen og RHF. Det samme gjelder endring av mandat.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Samarbeidsutvalget består av representanter fra RHF og Psykologforeningen, og bør ha en sentral rolle i utviklingen av avtalespesialistordningen i regionen.</i></p> </div>

§ 3. RHF oppgaver

3.1	<p>RHF skal sørge for god ressursutnyttelse gjennom hensiktsmessig samarbeid med, og bruk av avtalespesialistene.</p> <p>RHF skal utarbeide og beslutte regionale planer for utvikling og fordeling av avtalepraksis i regionen. Psykologforeningen skal informeres og involveres i arbeidet med utvikling av planverket.</p> <p>RHF skal videre blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informere avtalespesialistene i regionen om planer og utviklingsbehov i regionen • legge til rette for at avtalespesialisten er en integrert del av spesialisthelsetjenestetilbudet • legge til rette for kompetanseutvikling • legge til rette for installering og bruk av elektroniske systemer • bidra til tjenesteinnovasjon i samarbeid med avtalespesialistene • arbeide for etablering og utvikling av spesialistutdanning og for autorisasjonsgivende praksis i avtalevirksomheten. • legge til rette for hensiktsmessig samarbeid mellom psykologen og HF og andre relevante institusjoner som bidrar til å oppfylle RHF sørge-for ansvar
-----	--

	<ul style="list-style-type: none"> • legge til rette for at innrapporterte opplysninger om ventetid gjøres tilgjengelig som grunnlag for henvisere og befolkningen • etter behov foreta oppfølgingsmøter i psykologens praksis. Oppfølgingsmøtet skal varsles i rimelig tid. <p>Kommentar: Bestemmelsen tydeliggjør RHF's plikter innenfor avtalespesialistordningen, men er ikke uttømmende.</p> <p><i>RHF har ansvar for avtalespesialistordningen i sin region. Det skal foreligge planer for utvikling av ordningen og hensiktsmessig bruk av avtalespesialistene. I dette ligger at det blant annet må være en plan for hvor mange hjemler det er behov for, samt geografisk fordeling av disse. Psykologforeningen, ved tillitsvalgte i samarbeidsutvalget, skal informeres og involveres i dette arbeidet.</i></p> <p><i>Flere av punktene i bestemmelsen er virkemidler for å sikre at avtalespesialistene inngår som en del av spesialisthelsetjenesten i regionen. Mye av samarbeidet og involveringen må skje på helseforetaksnivå, men RHF har det overordnede ansvaret og må ansvarliggjøre helseforetakene og legge til rette for godt samarbeid.</i></p> <p><i>RHF skal legge til rette for kompetanseutvikling ved at avtalespesialistene får mulighet til å delta i kompetanse- og fagutvikling i helseforetakene, som tilbud om deltakelse på seminarer, kurs og faglige fora el.</i></p> <p><i>Det skal legges til rette for installering og bruk av elektroniske systemer. Dette innebærer imidlertid ikke en plikt for RHF til finansiering av slike systemer.</i></p> <p><i>Punktet om tjenesteinnovasjon understreker RHFets ansvar for å legge til rette for videreutvikling av fag og praksis i avtalepraksis.</i></p> <p><i>Det er også enighet mellom partene om at det skal arbeides med å legge til rette for utdanning og autorisasjonsgivende praksis i avtalepraksis.</i></p>
3.2	RHF yter driftstilskudd til psykologen etter gjeldende bestemmelser i lov, forskrifter og avtaler, jf. avtalens § 9.

§4 Psykologens oppgaver

- 4.1** Psykologen skal foreta undersøkelser, diagnostikk og behandling i henhold til lov og forskrift, nasjonale og regionale planer, og gjeldende faglige retningslinjer og behandlingsveiledere. Psykologen skal organisere sin venteliste i henhold til gjeldende prioriteringsveiledere. Behandling skjer etter henvisning fra blant annet fastlege, kommunepsykolog, lege, psykolog i spesialisthelsetjenesten eller leder av barneverntjenesten.
- Psykologen skal:
- sende epikrise til fastlegen når denne ikke er henvisningsinstans og pasienten ikke motsetter seg dette
 - benytte pasienttransport i henhold til syke-transportforskriften, og i samarbeid med pasientreisekontoret i regionen.
 - tilbakeføre pasienter til henviser eller fastlege når behov for utredning og behandling ikke lenger foreligger hos spesialisten
 - ha internkontrollsystem, jf forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten
 - informere RHF skriftlig om andre avtalehjemler, næringsvirksomhet, arbeidsforhold, oppdrag og lignende som vedkommende har påtatt/påtar seg som psykolog. Dette gjelder ikke enkeltstående oppdrag av mindre omfang og kortere varighet med mindre disse har betydning for den individuelle avtalen.
 - administrere sin praksis i henhold til denne avtalen og den individuelle avtalen
 - samtykke til at tilsynsmyndighetene varsler RHF når det er opprettet tilsynssak som tilsynsmyndigheten mener er relevant for RHF som oppdragsgiver
 - bidra til hensiktsmessig samarbeid med RHF og Helseforetakene(HF), herunder også andre relevante institusjoner som bidrar til å oppfylle RHF sørge-for ansvar, blant annet om ventelister, pasientforløp, tilsynsordninger, utvikling og etterlevelse av standarder. Jf. pkt. 1.3.

Kommentar:

Første ledd inneholder en videreføring av psykologens plikt til å gjøre seg kjent med, og forholde seg til, regelverk, faglige retningslinjer og veiledere innenfor psykologfaget.

Avtalespesialistene er i dag ikke direkte bundet av prioriteringsforskriften. Setningen om prioritering innebærer en presisering av at avtalespesialistene må forholde seg til prioriteringsveiledere ved organisering av venteliste. Helsedirektoratet forbereder nå et pilotprosjekt for tildeling av pasient- og brukerrettigheter hos avtalespesialister. Hensikten med prosjektet er å belyse ulike problemstillinger knyttet til rettighetstildeling hos avtalespesialistene før en eventuell utvidelse av ordningen.

Siste setning i første ledd understreker hvem som kan henvisse til psykolog i avtalepraksis.

Punktlisten i bestemmelsen er i stor grad en videreføring av tidligere avtale. Nytt punkt om tilbakeføring av pasienter presiserer at kapasitet i avtalepraksis skal utnyttes best mulig og bidra til et fokus på frigjøring av kapasitet for ny-henviste pasienter. Avtalespesialisten har plikt til å medvirke til hensiktsmessig samarbeid med helseforetak. Samarbeidet skal baseres på en gjensidig avtale, og helseforetaket

	<p><i>kan ikke ensidig pålegge avtalespesialisten oppgaver. Avtalespesialistene kan likevel ikke motsette seg en samarbeidsavtale eller å bidra inn i et samarbeid dersom vilkårene er rimelige. Psykologforeningen og RHF skal utarbeide retningslinjer og mål for samarbeid/samarbeidsavtaler mellom avtalespesialist og helseforetak.</i></p>
<p>4.2</p>	<p>Partene fastsetter i felleskap normtall for de ulike spesialitetene. Hver av partene kan en gang pr avtaleår kreve en regulering av normtallene. Aktivitetsnivå basert på normtall skal framgå av den individuelle avtalen.</p> <p>Kommentar: <i>For en full avtalepraksis i klinisk psykologi er det generelle normtallet for aktivitet på 1050 pr år. Beregningen av normtallet tar utgangspunkt i antall konsultasjoner, men skal etter normtallavtalen mellom partene blant annet også inkludere all utredning, diagnostikk, behandling og samarbeid med andre instanser. Det presiseres at normtall for den enkelte avtalespesialist skal fremgå av individuell avtale. Dette innebærer at avtalespesialistene kan ha en praksisprofil som tilsier et annet «normtall» enn 1050 pr år.</i></p> <p><i>Det generelle normtallet har ikke vært justert siden avtalen ble inngått i 2006. I revidert rammeavtale er det innført en bestemmelse som sier at partene en gang pr avtaleår kan kreve en regulering eller justering av normtallet. En endring av det generelle normtallet krever enighet mellom sentrale parter.</i></p> <p><i>I protokoll til rammeavtaleforhandlinger av 18. januar 2016 heter det at «dersom psykologen har en betydelig høyere aktivitet enn normtallene på årsbasis, kan RHF be om en redegjørelse». Dette betyr at RHF har rett til å følge opp psykologer som har betydelig høyere aktivitet enn normtallet (generelt eller individuelt) tilsier, og at psykologen har en plikt til å opplyse saken og forklare årsaken til avviket. Bestemmelsen må forstås slik at det gis rom for avvik dersom dette kan begrunnes.</i></p>

§ 5. Kunngjøring, tilbud og individuell avtale

<p>5.1</p>	<p>Ny hjemmel opprettes av RHF etter behov og plan. Omfang og praksisprofil fastsettes av RHF. Det skal som hovedregel benyttes heltidshjemler. Ved særlige grunner kan avtalehjemmelens omfang begrenses. Nye hjemler bør ikke være mindre enn 40 %.</p> <p>Kommentar: <i>Psykologforeningen og RHF har et felles mål om at deltidshjemler blir utvidet til heltidshjemler og at nye hjemler fortrinnsvis skal være 100 %. Deltidshjemler kan opprettes der det foreligger særlige grunner. Partene er enige om at nye hjemler likevel ikke bør være mindre enn 40 %.</i></p>
<p>5.2</p>	<p>RHF skal kunngjøre nye og ledige avtalehjemler med minst tre ukers søknadsfrist. Kunngjøring bør dekke hele landet.</p> <p>Vilkår knyttet til avtalehjemmelen, skal fremgå av kunngjøringen. Ved utlysning beskriver RHF faglig hovedvirkeområde og de oppgaver som ligger innenfor de nasjonale og regionale mål og prioriteringer, jf. § 3.1. Det skal også framgå at Rammeavtalen kommer til anvendelse for avtaleforholdet.</p>

	Når særlige grunner foreligger, kan tildeling av avtalehjemmel finne sted uten forutgående kunngjøring. Psykologforeningens uttalelse skal i så fall innhentes på forhånd.
5.3	<p>RHF fastsetter hvem som tilbys avtalehjemmel.</p> <p>Hjemmelen skal tilbys søkeren som er best kvalifisert (kvalifikasjonsprinsippet). Det skal legges vekt på saklige kriterier. Med saklige kriterier menes bl.a. faglig kompetanse og erfaring, samarbeidsevner, personlig egnethet og evne til å drive selvstendig virksomhet.</p> <p>Psykologforeningen skal være representert i intervjuet av innstilte søkere. RHF skal ved utvelgelse av søkere til intervju også legge vekt på erfaring tilegnet før godkjent spesialitet.</p> <p>Uttalelse fra Psykologforeningen skal innhentes og tillegges vekt, før RHF fatter sin beslutning. Tildeling av hjemmel skal begrunnes.</p> <p>Ved tildeling av hjemmel lokalisert til gruppepraksis skal disse psykologenes uttalelse tillegges stor vekt, såfremt det er lagt vekt på saklige kriterier, jf. annet ledd. Representant for gruppepraksisen skal inviteres til å delta i intervjuer av aktuelle kandidater.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: Bestemmelsen er endret ved en presisering av at kvalifikasjonsprinsippet skal legges til grunn ved tildeling av hjemler, samt at erfaring tilegnet før godkjent spesialitet skal tillegges vekt. Ved kvalifikasjonsvurderingen må det tas utgangspunkt i de kvalifikasjonskravene som er fastsatt i utlysningsteksten. For øvrig vil sentrale momenter være utdanning, praksis og personlig egnethet. Uttalelse fra Psykologforeningen betyr i praksis uttalelse fra tillitsvalgt for Psykologforeningen i samarbeidsutvalget for avtalespesialister i regionen.</p> </div>
5.4	<p>Individuell avtale inngås snarest mulig, og innen psykologen starter i avtalepraksis.</p> <p>Ved inngåelse av individuell avtale kan det avtales hvilke faglige virkeområder og oppgaver som skal løses innenfor praksisen, ref. utlysning. Dette skal være knyttet til nasjonale og/eller regionale mål og prioriteringer. Åpningstid mv. skal også reguleres.</p> <p>Dersom RHF's tilbud om individuell avtale ikke aksepteres innen 1 måned etter at tilbud ble mottatt, kan tilbudet bortfalle.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: Det presiseres i første avsnitt at individuell avtale skal være inngått før oppstart av praksis. Individuell avtale er grunnlaget for psykologens refusjonsrett og rett til å arbeide som avtalespesialist. Partene har en avtalemal som skal brukes ved inngåelse av individuell avtale. Malen må tilpasses i det enkelte tilfelle, og innenfor det som er rimelig.</p> </div>
5.5	Partene er enige om at tildeling og oppsigelse er å anse som enkeltvedtak i henhold til forvaltningsloven.

§ 6. Lokalisering og flytting

<p>6.1</p>	<p>RHF fastsetter lokalisering av ny hjemmel.</p> <p>Eksisterende avtalehjemmel skal ved videreføring som hovedregel lyses ut med eksisterende lokalisering.</p> <p>Partene har en intensjon om at psykologer inngår i et faglig fellesskap, for eksempel ved å organisere seg i et praksisfellesskap. Med praksisfellesskap forstås individuell praksis som har samme eller nær lokalisering og et faglig samarbeid.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Tredje ledd gir uttrykk for felles forståelse av et faglig fellesskap. RHF kan ikke kreve at psykologen etablerer seg i et praksisfellesskap, men psykologer som ikke er etablert i et praksisfellesskap bør sikre at de inngår i, eller deltar i, en annen form for faglig fellesskap.</i></p> </div>
<p>6.2</p>	<p>Ved tildeling av avtalehjemler kan RHF bl.a. sette som vilkår at praksisen skal drives fra flere enn ett kontor/kontorsted (utekontor).</p> <p>Etablering av utekontor etter tildeling må avtales mellom RHF og psykologen.</p> <p>RHF dekker alle merkostnader knyttet til etablering og drift av utekontor.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Bestemmelsen er mest aktuell i regioner med få avtalespesialister og store avstander. For å dekke regionens behov for spesialisthelsetjenester, kan det være hensiktsmessig med etablering av utekontor. Det må avtales konkret hvordan og hvilke kostnader som skal dekkes.</i></p> </div>
<p>6.3</p>	<p>Praksisen skal drives fra velegnede lokaler og være tilrettelagt og tilgjengelig for forflytningshemmede. Dersom lokalene ikke anses tilfredsstillende skal psykologen presentere en plan for hvordan kravene skal oppfylles, under hensyn til ev. avvikling av løpende husleieforpliktelser.</p> <p>Praksisen skal, ved tildeling av ny hjemmel og ved flytting til nye lokaler, drives i lokaler med universell utforming.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Bestemmelsen inneholder noe ulike krav for etablerte og nye avtalepraksiser. Psykologen bør være oppmerksom på bestemmelsen ved inngåelse av nye og forlengede husleieavtaler.</i></p> </div>

6.4	<p>Flytting av praksis etter psykologens ønske kan ikke skje uten RHF samtykke. RHF kan ikke nekte flytting når denne er uten konsekvenser for den geografiske fordeling av spesialister.</p>
	<p>Kommentar: <i>Enhver flytting av praksis må godkjennes av RHF på forhånd. RHF kan bare nekte flytting når flyttingen har konsekvenser for geografisk fordeling av spesialister. RHF må begrunne et avslag om flytting.</i></p>

§ 7. Opplæring, kunnskaps- og kompetanseutvikling

7.1	<p>Psykologen er ansvarlig for å overholde de krav til faglig oppdatering av egne og ansattes kunnskaper, som følger av spesialisthelsetjenesteloven § 3-10.</p> <p>RHF skal legge til rette for faglig utvikling og for godt faglig samarbeid mellom avtalespesialistene og Helseforetakene(HF), herunder også andre relevante institusjoner som bidrar til å oppfylle RHF sørge-for ansvar</p>
7.2	<p>RHF vil gjennom HF legge til rette for at psykologen gis tilgang til faglige bibliotek tjenester på lik linje med egne ansatte, samt mulighet til å delta i opplæringsvirksomhet som kurs, seminarer o.l.</p>
7.3	<p>Partene skal samarbeide om å legge forholdene til rette for at psykologen kan drive opplæring og veiledning av helsepersonell i egen praksis. Slike ordninger skal, når de er avtalt, tas inn i den individuelle avtalen.</p> <p>Der psykologen bidrar i opplæring på vegne av et HF, skal honorar avtales mellom psykologen og HF.</p>
	<p>Kommentar: <i>Bestemmelsen forplikter partene til å tilrettelegge slik at avtalespesialister kan bidra med opplæring og veiledning i avtalepraksis. Det presiseres at det er helseforetaket som skal honorere opplæringen når denne skjer på vegne av helseforetaket. Avtale bør inngås i forkant av oppdrag.</i></p>

§ 8. Krav til IKT og rapportering

<p>8.1</p>	<p>Psykologen skal installere og bruke elektroniske systemer for pasientdata/pasientadministrasjon i sin praksis i henhold til forskrift om IKT standarder i helse- og omsorgstjenesten.</p> <p>Psykologen skal ta i bruk systemer som gjør det mulig å samhandle med andre helseaktører elektronisk.</p> <p>Partenes intensjon om psykologenes IKT systemer:</p> <p>Det vises til avtale inngått mellom HOD/RHF og Psykologforeningen 26. juni 2015 § 6. Med de unntak som følger av denne avtalen og av forskrift om unntak fra pålegg om innsending av krav om direkte økonomisk oppgjør elektronisk over linje av 7. desember 2009 nr. 1746 skal alle psykologer oppfylle følgende minstekrav til IKT. Psykologen skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ha et elektronisk pasientjournalssystem, et EPJ- system som støtter sending og mottak av elektroniske meldinger, herunder sending av henvisninger, epikriser mv. • være tilknyttet Norsk Helsenett. • ha digitale sertifikat for kryptering og signering av meldinger (PKI). • oppfylle ”Norm for informasjonssikkerhet i Helsesektoren”, gjeldende pr 1. juli 2011. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Kravene til IKT og rapportering er oppdatert i henhold til avtale mellom HOD/RHF og Psykologforeningen i juni 2015 om tilknytning til helsenett. Det vises til informasjon i takstrundskrivet 2015 og på våre nettsider om ordningen og unntak for kravet om tilknytning til helsenett.</i></p> </div>
<p>8.2</p>	<p>Formålet med rapportering er å ivareta behovet for oversikt over behandlingsaktivitet i spesialisthelsetjenesten, for å dokumentere at offentlige midler brukes i samsvar med angitte mål, rammer og prioriteringer for helsetjenesten.</p> <p>Psykologen skal sende inn opplysninger til NPR i henhold til de rutiner og tidsfrister som til enhver tid er fastsatt i lov eller forskrift.</p> <p>RHF kan innhente opplysninger fra avtalespesialisten og HELFO for oversikt over aktivitet i praksis som gjør det mulig for RHF å vurdere, kontrollere og planlegge mv. den samlede spesialisthelsetjenesten.</p> <p>RHF skal gi psykologene tilbakemeldinger av god kvalitet på egne data, og skal utarbeide og gjøre tilgjengelig datagrunnlag både for den enkelte spesialitet og for offentlige poliklinikker og privat virksomhet.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Bestemmelsen presiserer RHF's plikt til å gi tilbakemelding på data som psykologen rapporterer. I dag rapporteres mange av de samme dataene både til HELFO og til NPR. Partene har en felles intensjon om at rapporteringen i større grad skal samordnes slik at dobbelrapportering unngås. Dette arbeidet er satt i gang i Helsedirektoratet.</i></p> </div>

§ 9. Driftstilskudd.

9.1	Driftstilskudd og takster fastsettes hvert år etter særskilte forhandlinger mellom staten, RHF og Norsk Psykologforening.
9.2	<p>Fullt driftstilskudd forutsetter gjennomsnittlig 37,5 timer per uke i minst 44 uker per år (1650 timer) med behandlende virksomhet inkludert administrasjon av praksis, jfr. § 4.1. Til fradrag går bevegelige helligdager. RHF kan samtykke i at tid i praksis fravikes i enkelte år, dersom særlige grunner foreligger.</p> <p>Psykologen skal uten ugrunnet opphold gi melding til RHF dersom vilkåret for fullt driftstilskudd etter første ledd (1650 timer) ikke oppfylles. Slikt fravær medfører forholdsmessig trekk i driftstilskudd.</p> <p>Dersom produksjonen på årsbasis ligger 20 % eller mer under de avtalte normtall plikter psykologen å redegjøre for dette. Dersom psykologen ikke kan gi en tilfredsstillende forklaring på hvorfor aktiviteten ligger under norm, kan RHF redusere driftstilskuddet tilsvarende.</p> <div data-bbox="323 824 1444 1227" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Kommentar: <i>For å sikre tilgjengelighet og drift i avtalepraksis er det presisert at psykolog i full avtalepraksis skal arbeide i snitt 37,5 timer pr uke, inkludert administrasjon, og 44 uker pr år. Dette tilsvarer 1650 timer pr år.</i></p> <p><i>I tillegg til et krav om arbeidstid, inneholder rammeavtalen også et krav om aktivitet. Dersom aktiviteten i praksis ligger 20 % eller mer under avtalt normtall (1050 for 100 % avtalepraksis), skal psykologen redegjøre for dette overfor RHF dersom RHF ber om det. Det er ingen automatikk i at driftstilskuddet reduseres, men RHF har mulighet til det dersom psykologen ikke har en tilfredsstillende forklaring på avviket. Se også § 4.2 med kommentar.</i></p> </div>
9.3	<p>Driftstilskudd skal, med mindre annet avtales, utbetales med 1/12 hver måned. Avtalespesialistene oppgir kontonummer som driftstilskuddet skal innbetales til.</p> <div data-bbox="323 1375 1444 1563" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Kommentar: <i>Utgangspunktet er at RHF skal betale driftstilskuddet direkte og uoppfordret til avtalespesialisten med 1/12 hver måned til det kontonummeret avtalespesialisten oppgir. Avvik fra dette skal avtales. Dersom RHF ønsker at utbetalingen skal skje etter faktura fra psykologen, må dette avtales.</i></p> </div>
9.4	Driftstilskudd etter ovenstående regler forutsetter at psykologen bærer alle kostnader ved praksisen.
9.5	<p>Psykologen kan ikke kreve egenandeler ut over det som følger av de til enhver tid gjeldende regler.</p> <p>Pasienter skal orienteres om egenandelene ved synlig oppslag i praksislokalene.</p>

9.6	<p>Fravær skal meddeles RHF, herunder ferie.</p> <p>Rettighetsbasert fravær og rett til inntak av vikar. Psykologen har rett til fravær under sykdom. Driftstilskuddet utbetales uendret ved sykdom sammenhengende inntil 16 kalenderdager.</p> <p>Dette gjelder også fravær pga. sykdom hos barn under 12 år og barn under 16 år dersom det foreligger kronisk sykdom eller funksjonshemninger, inntil 10 dager pr. kalenderår. Dersom omsorgen gjelder mer enn to barn utvides antall dager uten trekk i godtgjørelsen til 15 dager, og til 20 dager hvis barnet er funksjonshemmet eller kronisk syk.</p> <p>Psykologen har rett til fravær i til sammen 52 uker på grunn av fødsel og svangerskap samt adopsjon, jf folketrygdens regler. Det utbetales ikke driftstilskudd for fraværet etter dette ledd som overstiger 16 kalenderdager i et kalenderår, med mindre psykologen har vikar som ivaretar hennes plikter i henhold til avtalen under fraværet.</p> <p>Fedre har i barnets første leveår rett til fravær i forbindelse med fødsel tilsvarende rettigheter til fravær som arbeidstakere har.. Når psykologen stiller vikar, gjøres det ikke fradrag i driftstilskuddet. Fedre har uansett rett til fravær i 14 dager ifm fødsel selv om vikar ikke skaffes, uten avkortning i driftstilskuddet</p> <p>Psykologen har rett til fravær på grunn av militære repetisjonsøvelser eller andre pliktige kurs eller øvelser. Såfremt psykologen stiller vikar gjøres det ikke fradrag i driftstilskuddet.</p> <p>Psykolog med tillitsverv har rett til nødvendig fravær for utøvelsen av tillitsvervet relatert til avtalepraksis. Det gjøres ikke fradrag i driftstilskuddet for disse dagene. For fravær utover 15 dager kreves det likevel for opprettholdelse av fullt driftstilskudd at tillitsvalgte enten får samtykke fra RHF, skaffer vikar eller kan sannsynliggjøre at tiden den tillitsvalgte har fravær kompenseres ved tilleggsarbeid.</p> <p>Psykologen har rett til fravær for faglig oppdatering, forskning mv. Forutsetningen er at psykologen har vært i praksis i minst 5 år, noe som gir rett til fravær i inntil 6 måneder. En forutsetning for fravær etter denne bestemmelsen er at psykologen skaffer vikar. Denne retten opparbeides på ny ved ny opptjeningstid. Ved søknad om permisjon og godkjenning av vikar skal det foreligge plan for den faglige oppdateringen. Rapport oversendes RHF etter endt permisjon.</p> <p>Samtykkebasert fravær og rett til å ta inn vikar Annet fravær enn det som følger av dette punkt krever RHF samtykke. Ved samtykke til fravær har psykologen en rett til å innta vikar.</p> <p>Saksbehandlingsregler Bruk av vikar meddeles skriftlig til RHF med angivelse av begrunnelse. Det forutsettes at vikarens eventuelle hovedarbeidsgiver på forhånd har gitt samtykke til at ansatte kan vikariere i privat praksis, før melding om inntak av vikar sendes RHF. Samtykket fra vikarens hovedarbeidsgiver legges ved meldingen. RHF kan nekte bruk av vikar der det foreligger saklig grunn. Avslag skal begrunnes. Inntak av vikar forutsetter at hjemmelsinnehaver og vikar ikke arbeider samtidig med pasientrettet virksomhet i praksisen.</p>
------------	---

	<p>Ved inntak av vikar som ivaretar psykologens oppgaver i henhold til denne avtale, stanses ikke driftstilskuddet.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Kommentar: <i>Alt fravær skal meldes til RHF. Bestemmelsen er delt opp i rettighetsbasert fravær og fravær som krever samtykke fra RHF. De tilfellene hvor psykologen har rett til fravær er regulert i annet til sjette ledd. I disse tilfellene har psykologen også rett til å ta inn vikar. Det forutsettes at vikaren innehar de nødvendige kvalifikasjoner.</i></p> <p><i>Utover disse fraværsgrunnene må psykologen ha samtykke fra RHF for fravær.</i></p> <p><i>Psykologforeningen mener at det i noen tilfeller bør være anledning til fravær også utover det rettighetsbaserte fraværet, f eks for mulighet til faglig oppdatering og fordypning. Dersom psykologen får samtykke fra RHF til slikt fravær, kan vikar inntas.</i></p> <p><i>Fravær som følge av ferie, kurs osv er regulert av § 9.2 og gir ikke rett til inntak av vikar.</i></p> </div>
<p>9.7</p>	<p>Dersom psykologen på grunn av alvorlig sykdom uten forvarsel eller død blir ute av stand til å ivareta driftsavtalen og praksisen, kan gruppepraksis midlertidig overta ansvaret for praksisen, herunder motta driftstilskuddet. Der dette ikke er mulig/ønskelig kan det inntas vikar i praksisen. RHF skal så langt som mulig bistå med å skaffe vikar.</p> <p>Ved dødsfall overtar ikke boet den individuelle avtalen. Ved dødsfall kan dødsboet i samarbeid med RHF videreføre praksis ved inntak av kvalifisert vikar inntil driftsavtalen er tildelt ny psykolog. Driftstilskuddet tilfaller i slike tilfeller vikaren.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Kommentar: <i>Bestemmelsen er ny, og er ment å sikre at en praksis ivaretas ved plutselig død eller alvorlig sykdom. Driftsavtalen vil i slike tilfeller som regel sies opp, men det kan være ønskelig at praksis holdes i gang inntil hjemmelen er tildelt på nytt.</i></p> <p><i>Psykologforeningen anbefaler dessuten at privatpraktiserende psykologer inngår en kollegaavtale som skal sikre forsvarlig håndtering av pasienter og pasientjournaler i disse tilfellene. Se artikkel på våre nettsider</i> http://www.psykologforeningen.no/medlem/loenn-og-arbeidsvilkaar/for-privatpraktiserende/internkontroll-og-systemtilsyn/slutt-med-praksis-hva-skjer-med-pasientjournalene</p> </div>

§ 10. Varighet og oppsigelse av individuelle avtaler om spesialistpraksis.

10.1	Individuell avtale om spesialistpraksis skal som hovedregel inngås uten tidsbegrensning.
10.2	<p>Dersom det foreligger et særskilt, midlertidig behov kan det inngås tidsbegrenset avtale. Tidsbegrensede avtaler skal ha en varighet på minimum 3 år. Varigheten skal framgå av kunngjøringen. Etter avtalen har fungert i ett år skal partene vurdere behovet for midlertidighet.</p> <p>Slike midlertidige behov kan for eksempel være;</p> <ul style="list-style-type: none"> • forsøksordninger med spesialistpraksis i distriktene • for oppfyllelse av sørge-for-ansvaret ved vesentlige endringer i pasientbehovet av midlertidig karakter ved avlastning av sykehus ved omlegging av drift eller funksjonsfordeling i eller mellom sykehusene <p>Løpende avtaler kan ikke gjøres tidsbegrenset.</p>
10.3	<p>Individuell avtale uten tidsbegrensning opphører uten forutgående oppsigelse fra noen av partene når psykologen fyller 72 år.</p> <p>Driftsavtalen kan forlenges midlertidig ut over 72 år etter avtale med RHF.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: <i>Aldersgrensen er hevet fra 70 til 72 år. Ny aldersgrense gjelder fra 1. januar 2016. De som har fylt 70 år før utløpet av 2015 er altså ikke omfattet av ny aldersgrense. Disse må fortsatt søke RHF om midlertidig forlengelse av driftsavtalen, jf annet ledd. Ny aldersgrense følger direkte av rammeavtalen, og det er derfor ikke nødvendig å endre dette i de individuelle avtalene.</i></p> </div>
10.4	<p>Avtalen opphører uten oppsigelse når psykologen på grunn av alder eller endelig vedtak av helsepersonellnemnda ikke lenger har nødvendig autorisasjon og/eller spesialistgodkjenning.</p> <p>Når psykologens autorisasjon og/eller spesialistgodkjenning er suspendert/tilbakekalt, har RHF rett til å innta kvalifisert vikar i praksisen inntil saken er endelig avgjort av helsemyndighetene (helsetilsynet og evt. helsepersonellnemnda), dersom psykologen selv ikke ivaretar dette. Bestemmelsene i pkt. 9.3. vedrørende vikar gjelder tilsvarende.</p>
10.5	<p>I avtaleperioden mellom psykologen og RHFet løper en gjensidig oppsigelsesfrist på 6 måneder.</p> <p>Oppsigelsen av avtalen fra det regionale helseforetakets side betinger saklig grunnlag. Som saklig grunn anses bl.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesentlig brudd på lover, forskrifter og bestemmelser relatert til drift av praksis - alvorlige forhold hos psykologen som er egnet til å svekke tilliten til helsevesenet, - mislighold av avtaleforholdet <p>Begrensninger i autorisasjon i henhold til helsepersonelloven, kan danne grunnlag for oppsigelse når den har vesentlig betydning for oppfyllelse av den individuelle avtalen. Dersom praksisen kan ivaretas midlertidig ved å ta inn kvalifisert vikar, skal dette vurderes.</p>

	<p>Ved varig uførhet, kan både RHF og psykologen kreve at hjemmelens størrelse tilpasses uførhetsgraden (partiell oppsigelse). Slik reduksjon utløser ikke i seg selv krav på godtgjørelse.</p>
10.6	<p>Korrigerende tiltak ved avtalebrudd</p> <p>Ved brudd på bestemmelser i rammeavtalen mellom RHF og Psykologforeningen eller individuell avtale kan RHF be om retting av forholdet. Varsel om retting skal gis skriftlig og begrunnes. Frist for retting av forholdet skal være rimelig. Psykologen har rett til å uttale seg før et formelt varsel gis. Hver av partene kan kreve et møte om saken.</p> <p>Dersom psykologen etter fristens utløp ikke har rettet forholdet, kan RHF gi psykologen en skriftlig advarsel om at det vil bli iverksatt trekk i driftstilskuddet dersom ikke forholdet rettes uten unødig opphold.</p> <p>Dersom psykologen etter advarsel ikke har rettet forholdet uten unødig opphold, kan RHF holde tilbake inntil 20 % av driftstilskuddet hver måned inntil forholdet er rettet.</p> <p>RHF skal ved sin skjønnsmessige vurdering av om driftstilskuddet skal holdes tilbake legge vekt på avtalebruddets art, omfang, grovhet mv.</p> <p>Saken skal drøftes mellom RHF og Psykologforeningen dersom en av partene krever det.</p> <p>Ved retting av forholdet utbetales fullt driftstilskudd.</p> <p>Mislighold som gjentas eller ikke korrigeres, kan medføre oppsigelse med 3 måneders varsel dersom psykologen tidligere er gitt advarsel fra RHF om det aktuelle forhold.</p>
10.7	<p>Ved vesentlig brudd på den individuelle avtalen kan RHF heve den individuelle avtalen med øyeblikkelig virkning Det skal i vurderingen bl.a. legges vekt på sikkerhet for pasientene i praksisen.</p>
10.8	<p>Under oppsigelsestiden/avvikling av avtalepraksis plikter partene å samarbeide om avviklingen slik at pasienter ikke blir skadelidende i denne perioden.</p> <p>RHFet skal snarest mulig lyse ut hjemmelen.</p>

§ 11. Virkning av opphør og omdisponering

	<p>Individuell avtale er personlig og kan ikke overdras. Ved dødsfall overtar ikke boet den individuelle avtalen.</p>
11.1	<p>RHF avgjør hvorledes en ledig hjemmel skal benyttes.</p> <p>Ved overtakelse av en eksisterende praksis inklusive kontorlokaler og journalarkiv avtales eventuelle overdragelsesbetingelser mellom overdragende og overtakende psykolog. Se for øvrig § 11.2.</p>

	<p>RHF er ikke part i det økonomiske oppgjøret mellom fratredende psykolog/boet og psykologen som overtar praksisen. Det økonomiske oppgjøret mellom fratredende psykolog/boet og overtakende part skal ikke skje på en slik måte at RHF tildeling av individuell avtale påvirkes.</p> <p>Blir fratredende og overtagende psykolog ikke enige om eventuelle overdragelsesbetingelser innen 4 uker fra tilbudet ble gitt, fastsettes denne av nasjonal nemnd oppnevnt av Psykologforeningen. Ved slik uenighet har hver av partene 2 uker til å oversende saken til nemnda. Nemndas avgjørelse skal foreligge innen 4 uker etter at saken er mottatt der, med mindre Psykologforeningen og RHFet er enige om annen frist i den konkrete sak.</p> <div data-bbox="323 629 1406 1070" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Kommentar: <i>Bestemmelsen presiserer at avtalehjemmelen i seg selv ikke kan overdras, da den er et offentlig gode som «eies» av RHF. Det økonomiske oppgjøret mellom fratredende psykolog og psykolog som overtar praksisen begrenser seg i all hovedsak til kompensasjon for relevant utstyr og inventar som psykologen overtar. Det er her viktig å være oppmerksom på at lokalene fyller kravene i rammeavtalen, jf § 6.3.</i></p> <p><i>I en psykologpraksis med driftsavtale vil det ikke være problematisk å få fylt opp pasientlister relativt raskt. Psykologforeningen mener derfor at psykolog som overtar en avtalepraksis ikke skal betale økonomisk kompensasjon til fratredende psykolog for opparbeidet pasientgrunnlag og praksis («goodwill»).</i></p> </div>
<p>11.2</p>	<p>Dersom RHF omgjør eller velger ikke å videreføre hjemmelen og har varslet psykolog 12 måneder før avslutningsdato i henhold til denne bestemmelsen, anses alle forhold mellom partene løst ved slikt varsel.</p> <p>Dersom RHF fastsetter ny lokalisering for hjemmelen, utløses det ingen plikt til økonomisk kompensasjon fra RHF dersom pasientgrunnlaget helt eller delvis vil være det samme.</p> <p>I denne situasjonen utløses det heller ingen plikt til økonomisk kompensasjon fra RHF for forpliktelser knyttet til tidligere praksissted, som husleieavtaler, arbeidsavtaler m.v., dersom RHF i tilstrekkelig tid på forhånd har varslet overdragende psykolog om omdisponeringen, slik at vedkommende er gitt reelle muligheter til å avslutte disse forpliktelser innen utløpet av oppsigelsesfristen.</p> <div data-bbox="323 1626 1425 1845" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>Kommentar: <i>Bestemmelsen om inndragning av hjemmel er endret i revisjon av avtalen. Tidligere ga rammeavtalen psykologen rett til økonomisk kompensasjon for inventar og utstyr ved inndragning av hjemmel. Revidert avtale gir ikke rett til slik kompensasjon da bestemmelsen ikke har hatt praktisk betydning for psykologhjemler.</i></p> </div>

§ 12. Varighet

12.1	Denne avtale gjelder fra og med den 18. januar 2016 til og med den 31.12.2016. Den forlenges automatisk for ett år om gangen dersom ingen av partene sier den opp skriftlig med minst 3 måneders varsel.
-------------	--

§ 13. Tvisteløsning mellom de sentrale avtaleparter

13.1	<p>Dersom det oppstår tvist mellom partene om tolkningen eller rettsvirkningene av avtalen, skal tvisten først søkes løst ved forhandlinger. Fører slike forhandlinger ikke frem, skal den søkes løst ved voldgift, jf lov om voldgift av 14.05.04 nr. 25. Partene avtaler Oslo tingrett som verneeting for voldgiftsretten.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: Bestemmelsen gjelder tvisteløsning mellom sentrale parter, Psykologforeningen og RHF, dersom det oppstår uenighet om forståelsen av rammeavtalen.</p> </div>
-------------	---

§ 14. Tvisteløsning mellom de individuelle parter

14.1	<p>Tvist om forståelsen av en inngått individuell avtale om avtalepraksis søkes løst ved forhandlinger mellom det regionale helseforetaket og den enkelte psykolog.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kommentar: Bestemmelsen gjelder tvist mellom psykologen og RHF dersom det oppstår uenighet om forståelsen av den individuelle avtalen. Uenigheten skal forsøkes løst ved forhandlinger. Psykologen bør i disse tilfellene kontakte Psykologforeningen.</p> </div>
14.2	<p>Kommer partene ikke til enighet, kan tvisten bringes inn for voldgift etter bestemmelsene i lov om voldgift av 14.05.04 nr. 25. Om ikke partene blir enig om annen sammensetning, oppnevner hver part en representant i voldgiftsretten, og disse oppnevner i fellesskap en tredje person som formann. Oppnås ikke enighet om formann, oppnevnes denne av tingrettens sorenskriver.</p> <p>Hver av partene kan i stedet bringe tvisten inn for domstolsbehandling.</p>

Denne avtale er underskrevet i to eksemplarer, hvorav partene beholder ett hver.

Oslo 18. januar 2016

For de regionale helseforetakene
Hilde Christiansen

Oslo 18. januar 2016

For Psykologforeningen
Rune Frøyland